

Amatørkultur

Det er med musik som
med fodbold:
Mediernes billede
domineres af ganske
få topnavne.
Det virkelige liv
rummer en helt
anden kraft:
Amatørerne.

eller retten til
at have det sjovt

Af Jens Bak

*They're really rocking in Boston
Pittsburgh PA
Deep in the heart of Texas
Round the Frisco Bay
All over St. Louis
Down to New Orleans
All the cats gonna dance with
Sweet little sixteen.*

Jens Bak taler dunder til
journalister og politikere:
Flyt blikket fra de professionelle,
lev op til Jeres
kulturpolitiske ansvar!

Sådan lød omkvædet på Chuck Berrys *Sweet little sixteen* i midten af 50'erne, og det gør det for øvrigt stadig 30 år senere. Ikke alene i Boston og Texas, men også i Tønder, Lemvig, Nyborg, og mon ikke også lille fregnede Louise har fået samlet en flok i Karise. Scenen og omgivelserne er forskellige, men der skal stadigvæk 220 volt til at få det til at rock and roll.

Mediernes billede af den danske rockscene i dag tæller omkring 10 grupper – som under stor opmærksomhed udgiver deres årlige plade, fulgt op med en turné og i bedste fald mulighed for at mime hittet fra pladen fredag aften i TV's bedste sendetid. Dette mediebillede er, som så mange andre mediebilleder, godt til to ting: At underholde og sælge. Som beskrivelse af en hel scene er det elendigt.

Bag mediebilledet

Et sådant billede ville også indeholde de 10 grupper, men de ville være meget svære at få øje på. Billedet ville først og fremmest bestå af et utal af lokalkendte

grupper, bestående af f.eks.: *Gamle rødder*, der samles en aften om ugen og trykker den af – om nødvendigt under indflydelse af forskelligt euforiserende – nydende en kærkommen afveksling til familieliv og stressende karriere. I pauserne, som godt kan trække ud, snakkes om hvordan det gik ved EM, eller man vender tilbage til den stående diskussion om, hvad det var, der fik de gamle evergreens til at swinge, som tilfældet var ved den årlige optræden i foreninen.

Eller, det er *Unge rødder*, der mødes, hver gang der er en ledig tid i øvelokalet, og de ikke skal øve med en af de andre grupper, de også er med i. Indøvelse af teknisk komplicerede numre afløses af fælles brok over at der endnu ikke er kommet en reaktion på den seneste demo.

Bredden er stor – antallet er stort – den geografiske spredning er stor.

På trods af dens ringe værd i mediemæssig sammenhæng, og dermed ringe status i den offentlige kulturpolitik, har den rytmiske *amatørmusik* igennem de sidste årtier haft en kolossal vækst og med stor flid cementeret sin position i dansk hverdags-kultur.

Enhver større provinsby, med respekt for sig selv, har i dag en amatør-musikforening, som bestyrer et større eller mindre øvecenter med tilhørende scene. Mange steder er det lykkedes de lokale foreninger at få en fast stand på de større musikfestivaler, som hærger sommerlandet.

De rytmiske aftenskoler markerer sig i dag med en meget stærk profil og er med til at videreudvikle og skærpe mange amatørmusikers lyst til spillet. Her er dog et stort men, idet Fri-

tidsloven i dag ikke gør det muligt at lave en kvalificeret børnemusikundervisning.

Ungdomsklubber og fritidshjem er også storproducenter af levende musik. Specielt ungdomsklubberne har altid haft status af et være rugekasser for rockmusikken, men omfanget er nyt.

En del kommuner bakker i dag den lokale amatørmusik op, hvadenten det så skyldes et uimodståeligt, konstant, massivt pres fra amatørerne eller et begyndende skift i det lokalpolitiske syn på amatørmusikken. Man kunne også vælge at kalde det et frugtbart samarbejde. På landspolitisk plan betød revisionen af musikloven også øgede midler til amatørmusikken – bl.a. ved anerkendelsen af en landsdækkende konsulenttjeneste for rytmisk musik. *Den rytmiske konsulent* ansat af ROSA (Dansk Rock Samråd) og DDJ (Den Danske Jazzkreds) rejser land og rige rundt og giver gode råd til bl.a. amatørmusikmiljøerne.

Den professionelle tidsånd

Alt i alt har den rytmiske amatørmusik efterhånden antaget et omfang, der placerer den langt oppe på hitlisten over kulturelle aktiviteter i Danmark – selv om den ubestridte førsteplads stadigvæk tilhører sporten, og her fodbolden i særdeleshed.

Ud over at være konkurrenter på den lokale hitliste har fodbold og rockmusik en masse til fælles. Siden Chuck Berry slog an til sin Sweet little 16, har de været magnetiske kraftcentre for unges drømme om hurtigt berømmelse, feteret liv i luksus hinsides arbejdsløshedens kvaler eller forstadslivets kedsommelighed. Drengene og pigerne med succes på banen og scenen har været midtpunktet

for mediernes kulturreportager. Der er da – næsten – heller ikke noget smukkere end at se fodboldspilleren (helst en af de rød-hvide) hæve sig fra grønsværen og placere bolden i fjerneste målhjørne, eller høre en af superguitaristerne trykke den af på den øverste del af gribebrættet.

Men medieoplevelsen har sin begrænsning. Den kan være med til at stimulere drømmen om den perfekte udførelse, men den er uden nærkontakt, kød og blod, den udvikler ikke ens egen evne til at nå drømmen, den skærper ikke ens værktøj.

Den professionelle udøver har en klar og vigtig funktion som inspiration for amatøren. Men mediernes efterladenskaber eller den ideologi, som bygges op omkring den professionelle, succesfyldte præstation, forvrænger proportionerne for mange amatører.

Successen bliver et mål i sig selv og dermed en del af en ideologi, der for langt de fleste menneskers vedkommende ender med dyb depression. Samværet omkring musikken bliver i mange tilfælde pisket op på et niveau, hvor det ikke kan bære.

Denne, for amatørlivet frustrerende, professionelle tidsånd finder vi også f.eks. hos vores officielle førstemand, som ynder at sige: lad os nu se at komme i arbejdstøjet. Underforstået: Væk med alt andet som står i vejen, hold op med al pjat og pjank.

Hvor er amatøreren i kulturpolitikken?

Det er en moral som i sin yderste konsekvens handler om at skære alle de aktiviteter væk, som ikke er fremmende for arbejdet, karrieren, successen.

Set ud fra denne vinkel er det forståeligt, at *amatørbegrebet* – blandt journa-

lister og politikere – har en uhyggelig lav status i dag. Der er jo netop tale om aktiviteter, der har helt andre drivkræfter. Her er det glæden ved legen, eksperimentet, der er vigtigere end resultatet, uden at samværet af den grund bliver sløset og uden fremskridt. Det er kroppen, rytmen, det sociale titelløse samvær, der er i højsædet.

Man får rystet ugens rutine ud af den stive krop, eller man får som arbejdsløs prøvet sig selv af og skabt sociale kontakter. Set på denne måde bærer amatørlivet i sig kimen til nye alternative samværsformer, som sikkert også ville kunne give inspiration tilbage på mangel en arbejdsplads.

På trods af at der i dag virkelig bliver rocket helt fra Skagen til Gedser, er det ligesom om det ikke er gået op for dem, der står som eksponenter for dagens kulturpolitik. Journalisterne og politikerne – som jo hævder, at de er afhængige af deres respektive læsere og vælgere – være hermed gjort opmærksom på, at der er masser af potentielle kunder i butikken, der ønsker andet end store finkulturelle paladser, hvor man kan få lov til at kigge på. Ligesom der er masser af kunder, der ønsker at læse om andet end Michael Jacksons nye hage.

Vi er faktisk mange kunder, som står på tærne af hinanden for at have et sted, hvor vi kan gå hen og øve vores musik sammen med vennerne, opføre vores musik osv. – og så gå hjem og læse en avis om almindelige mennesker, der spiller musik, som er glade for det, og som netop har et projekt i ovenen med den lokale teatergruppe om at lave en forestilling til byfesten til sommer.

For retten til at lægge arbejdstøjet ind imellem og ha det sjovt. □